Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я
СМЕТНА ПАЛАТА

РЕШЕНИЕ № 62 – ДПК

Днес, 09.09.2026 г., в град София, Сметната палата на Република България, в състав:

Председател: Димитър Главчев

Заместник-председател: Маргарита Николова

Заместник-председател: Силвия Кърдрева

Член: Даниела Въткова-Милушева

Член: Мария Илиева

УСТАНОВИ:

Постъпило е становище от дирекция „Превенция на корупцията“ относно проект на Решение на Министерския съвет за съгласуване на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за наследството с вх. № 04-05-48/27.08.2026 г. по описа на Сметната палата с предложение относно наличието на корупционен риск и препоръка за усъвършенстване на правната уредба, а именно:

1. По отношение на § 4 от законопроекта, с който се правят допълнения в чл. 42 от Закона за наследството като се създава буква „г“, както и относно § 9, т. 2, с който се допълва чл. 226 от Закона за задълженията и договорите като се създава ал. 4, които са със следните текстове:

*„**§ 4**. В чл. 42 се създава буква „г“:*

*„г) когато е направено от лице, което се намира в лечебно заведение или в заведение, предоставящо здравно-социална услуга за резидентна грижа за възрастни хора, на съответния ръководител или служители, или **на свързано с тях лице**, освен когато облагодетелстваното лице е съпруг, роднина по права линия или по съребрена линия до четвърта степен на завещателя.“*

*„**§ 9**, т. 2. В чл. 226 се създава ал. 4:*

*„(4) Нищожно е дарението, когато е направено от лице, което се намира в лечебно заведение или в заведение, предоставящо здравно-социална услуга за резидентна грижа за възрастни хора, в полза на съответния ръководител или служители, или **на свързано с тях лице**, освен когато облагодетелстваното лице е съпруг, роднина по права линия или по съребрена линия до четвърта степен на **завещателя**.“*

С § 4 от законопроекта се предлага въвеждането на забрана за извършване на завещателни разпореждания в полза на ръководител или служител на лечебно или социално заведение, както и на „*свързано с тях лице*“, а с § 9 се предвижда аналогична забрана при договор за дарение. В предложената редакция обаче понятието „*свързано с тях лице*“ не е определено, нито е посочено към коя законова дефиниция следва да се отнесе.

Това създава правна неопределеност относно кръга на лицата, спрямо които се прилага забраната, и предпоставя различно тълкуване и прилагане на разпоредбите. Не е ясно дали понятието обхваща единствено лица, свързани чрез роднинска или семейна връзка, или и лица, между които съществуват икономически, фактически или други отношения.

Липсата на ясна дефиниция създава риск от заобикаляне на забраната чрез използване на лица, чиято връзка с адресата на ограничението не може да бъде установена по предварително определени и проверими критерии.

Предложение:

Да се предвиди изрична легална дефиниция на понятието „свързано лице“, приложима за целите на съответните разпоредби.

2. В допълнение, в предложената с § 9, т. 2 от законопроекта нова разпоредба на чл. 226, ал. 4 от Закона за задълженията и договорите изключението е формулирано като *„съпруг, роднина по права линия или по съребрена линия до четвърта степен на завещателя“*, въпреки че нормата урежда дарение.

Препоръка:

Да се прецизира разпоредбата и отстрани допуснатата терминологична неточност като се прецени замяната на термина „*завещател*“ с „*дарител*“.

След обсъждане на становището, на основание чл. 15, ал. 1, т. 1, чл. 46, т. 2, предл. първо и чл. 48, ал. 1, т. 7, предл. първо от Закона за противодействие на корупцията сред лица, заемащи публични длъжности, във връзка с § 3, ал. 4, и § 16, т. 4, б. „б“ и т. 14 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за противодействие на корупцията сред лица, заемащи публични длъжности, Сметната палата,

РЕШИ:

СЪГЛАСУВА проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за наследството с изх. № 04-00-31/27.08.2026 г. по описа на Министерство на правосъдието с предложение относно наличието на корупционен риск и препоръка за усъвършенстване на правната уредба.

СМЕТНА ПАЛАТА:

Председател: ……п…… /Димитър Главчев/

Заместник-председател: ……п…… /Маргарита Николова/

Заместник-председател:: ……..……п……./Силвия Кърдрева/

Член: ……п…….. /Даниела Вътkова-Милушева/

Член: ……п……..……..……..... /Мария Илиева/